

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩ **και ΤΟΠΙΚΗ** **ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

Β' ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩ

ΚΑΙ

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Αναλυτικός Οδηγός Προετοιμασίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Η Εισαγωγή του ευρώ γεγονόςτα

Εισαγωγή, Βασικές αρχές
Τα κριτήρια εισόδου στην Ο.Ν.Ε
Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης
Χρονοδιάγραμμα- Σημαντικές ημερομηνίες
Η περίπτωση της Ελλάδας
Χαρτονομίσματα και κέρματα σε Ευρώ
Ισοτιμία μετατροπής κανόνες στρογγυλοποίησης

B. Ευρώ και Τοπική Αυτοδιοίκηση

Οικονομικό περιβάλλον μετά την εισαγωγή του ευρώ
Οι επιπτώσεις στους Ο.Τ.Α. από την εισαγωγή του Ευρώ
Νομικό πλαίσιο
Συμβάσεις
Συστήματα πληροφορικής
Έσοδα - δαπάνες
Λογιστικό σύστημα
Μισθοδοσία
Προϋπολογισμός
Ταμειακή και χρηματοοικονομική διαχείριση
Έντυπα
Στατιστικά στοιχεία
Μηχανές υποδοχής νομισμάτων

Γ. Διαχείριση της Μετάβασης

Γενικά
Διορισμός υπευθύνου
Κατάρτιση σχεδίου Δράσης
Εκπαίδευση – ενημέρωση προσωπικού Ο.Τ.Α.

Δ. Ενημέρωση πολιτών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ήδη από 1-1-1999 το επίσημο νόμισμα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης για τις έντεκα χώρες που συμμετέχουν στην ΟΝΕ, είναι το ευρώ. Τα εθνικά νομίσματα των χωρών που συμμετέχουν αποτελούν υποδιαιρέσεις του ευρώ θα παραμείνουν στην κυκλοφορία όμως μέχρι τον Ιούλιο του 2002 το αργότερο.

Τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα σε ευρώ θα κυκλοφορήσουν την 1/1/2002. Η χώρα μας έχει ως γνωστό θέσει στόχο να συμμετάσχει στην Ο.Ν.Ε. από την 1/1/2001. Η είσοδος της Ελλάδας στην ΟΝΕ θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές θα επέλθουν στο Δημόσιο τομέα στην αυτοδιοίκηση στις Επιχειρήσεις αλλά και στο ευρύ κοινό με την καθιέρωση του ενιαίου Ευρωπαϊκού νομίσματος.

Η μετάβαση στο ευρώ θα επηρεάσει σημαντικά και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Βασική επιδίωξη του παρόντος οδηγού είναι να βοηθήσει τα τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ιδιαίτερα τα διευθυντικά στελέχη τους να προετοιμαστούν κατάλληλα και έγκαιρα εν όψει της εισαγωγής του ευρώ.

Βασικές αρχές

i) *Η αρχή της «συνέχειας των συμβάσεων» (continuity of contracts)*

Με το άρθρο 3 του Κανονισμού 1103/97 καθιερώνεται η αρχή της «συνέχειας των συμβάσεων». Η εισαγωγή, δηλαδή, του Ευρώ δεν θα πρέπει να έχει (νομικές ή άλλες) επιπτώσεις στις υπάρχουσες συμβάσεις ή άλλα νομικά κείμενα, τα οποία εξακολουθούν να ισχύουν ως έχουν.

ii) *Η αρχή της «μη υποχρέωσης - μη απαγόρευσης» (no obligation - no prohibition)*

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, οι επιχειρήσεις και όλοι οι ιδιωτικοί φορείς έχουν τη δυνατότητα («δεν απαγορεύεται») να υιοθετήσουν το Ευρώ στις συναλλαγές τους από την 1^η Ιανουαρίου 1999, ή οποιαδήποτε άλλη ημερομηνία, έως τις 30 Ιουνίου 2002. Ταυτόχρονα, *δεν είναι υποχρεωμένες* να υιοθετήσουν το Ευρώ πριν από το τέλος Ιουνίου 2002.

iii) *Δυνατότητα συναλλαγών με το Δημόσιο σε Ευρώ (Euro-option)*

Τέλος, καθ' όλη τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, η δημόσια διοίκηση θα προσφέρει τη δυνατότητα (επιλογή) στους ιδιώτες να χρησιμοποιούν το Ευρώ σε όλες τις συναλλαγές τους με το Δημόσιο. Θα πρέπει να είναι σε θέση, π.χ., να δέχεται φορολογικές δηλώσεις σε Ευρώ, παραστατικά εισαγωγών-εξαγωγών σε Ευρώ, τήρηση λογιστικών βιβλίων επιχειρήσεων σε Ευρώ κ.λπ..

Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (Σ.Σ.Α.)

Το Σ.Σ.Α. αποσκοπεί στη διασφάλιση της δημοσιονομικής πειθαρχίας κατά το τρίτο στάδιο της Ο.Ν.Ε., δηλαδή μετά την 1 Ιανουαρίου 1999, και αφορά (προς το παρόν) τα 11 κράτη που ήδη συμμετέχουν στην Ο.Ν.Ε..

Η υιοθέτηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης συνεπάγεται ορισμένες υποχρεώσεις, τόσο από μέρους των κρατών-μελών, όσο και από μέρους της Επιτροπής και του Συμβουλίου.

Πιο συγκεκριμένα, τα κράτη-μέλη:

- 1) δεσμεύονται να έχουν ως μεσοπρόθεσμο στόχο ισοσκελισμένο ή πλεονασματικό προϋπολογισμό,
- 2) δεσμεύονται να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα το ταχύτερο δυνατό για τη διόρθωση τυχόν υπερβολικών ελλειμμάτων, το αργότερο εντός του επομένου έτους από την εμφάνιση του ελλείμματος.

Οι κανόνες αποβλέπουν στη διαφύλαξη της Ε.Κ.Τ. και της ενιαίας νομισματικής πολιτικής από «δυσάρεστες εκπλήξεις», που θα προέρχονται από τυχόν άσκηση ανεύθυνης δημοσιονομικής πολιτικής από ένα ή περισσότερα κράτη-μέλη.

Τα κριτήρια εισόδου στην Ο.Ν.Ε.

Τα κριτήρια αυτά, γνωστά ως κριτήρια Σύγκλισης ή κριτήρια του Μάαστριχτ, είναι τα εξής:

- α) Το κριτήριο σταθερότητας των τιμών: ο πληθωρισμός να μην ξεπερνά κατά 1,5 μονάδα τον πληθωρισμό των τριών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις
- β) Το κριτήριο συναλλαγματικής σταθερότητας
- γ) Το κριτήριο του δημοσιονομικού ελλείμματος: το έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού να μην ξεπερνά το 3% του ΑΕΠ
- δ) Το κριτήριο του δημοσίου χρέους: το δημόσιο χρέος να μην ξεπερνά το 60% του ΑΕΠ
- ε) Το κριτήριο της σύγκλισης των επιτοκίων: τα μακροπρόθεσμα επιτόκια να ξεπερνούν περισσότερο από 2 μονάδες τα επιτόκια των τριών χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις.
- στ) Το κριτήριο της ανεξαρτησίας της Κεντρικής Τράπεζας

Ταυτόχρονα, η Ε.Κ.Τ. θα γνωρίζει εκ των προτέρων το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινείται η δημοσιονομική πολιτική των κρατών-μελών και έτσι θα χαράσσει και θα ασκεί καλύτερα τη νομισματική πολιτική. Προβλέπονται Δε, ειδικές διαδικασίες και κυρώσεις για τις χώρες που δεν συμμορφώνονται

Χρονοδιάγραμμα- Σημαντικές ημερομηνίες

1.1.99:

Το ευρώ εισήχθη ως κοινό νόμισμα στις 11 χώρες που αποτέλεσαν τη ζώνη του ευρώ.

Τα εθνικά νομίσματα αποτελούν απλές υποδιαιρέσεις του ευρώ. Το ecu καταργήθηκε, οι λογαριασμοί και οι συμβάσεις σε ecu μετετράπησαν σε ευρώ με ισοτιμία 1 ευρώ = 1 ecu.

1.1.99 έως 31.12.2001:

Το ευρώ αποτελεί το κύριο νόμισμα (λογιστικό χρήμα) των χωρών που συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ και χρησιμοποιείται ταυτόχρονα με τα εθνικά νομίσματα ως μέσο πληρωμής, εμβασμάτων, επιταγών κλπ. Συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα των εθνικών χωρών.

1-1-2002 έως 30-6-2002:

Τίθενται σε κυκλοφορία (σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα σε ευρώ.

Όλες οι συμβάσεις μετατρέπονται σε ευρώ.

Συνύπαρξη των χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ και εθνικών νομισμάτων. Μέχρι 30-6-2002 απόσυρση των εθνικών νομισμάτων.

01-7-2002:

Όλες οι συναλλαγές θα γίνονται μόνο σε ευρώ

Χώρες που συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ

Γερμανία

Γαλλία

Ολλανδία

Βέλγιο

Λουξεμβούργο

Αυστρία

Ιταλία

Ισπανία

Πορτογαλία

Ιρλανδία

Φιλανδία

Η περίπτωση της Ελλάδας

Την άνοιξη του 1998 η Ελλάδα δεν πληρούσε τα κριτήρια της Συνθήκης για την είσοδό της στην Ο.Ν.Ε. και, ως εκ τούτου, δεν συμμετείχε από την πρώτη ομάδα των κρατών της Ε.Ε. που συμμετέχουν στη ζώνη του Ευρώ. Γι' αυτό, από την 1^η Ιανουαρίου 1999 η Ελλάδα, καθώς και η Δανία, η Μεγάλη Βρετανία και η Σουηδία θεωρούνται «χώρες σε παρέκκλιση». Σήμερα η Ελλάδα φαίνεται ότι πληροί πλέον όλα τα κριτήρια.

Από τις χώρες αυτές μόνο η Ελλάδα έχει θέσει συγκεκριμένη ημερομηνία-στόχο (την 1^η Ιανουαρίου 2001) για την είσοδό της στην Ο.Ν.Ε.. Έτσι, στην περίπτωση της Ελλάδος (υποθέτοντας ότι ο στόχος θα επιτευχθεί) είναι δυνατόν να διακρίνουμε τις εξής τρεις φάσεις:

Α' φάση, από 1-1-1999 έως 31-12-2000

Στη φάση αυτή η Ελλάδα βρίσκεται ουσιαστικά και τυπικά εκτός Ο.Ν.Ε..

- ❖ Το Ευρώ για την Ελλάδα αποτελεί ξένο νόμισμα, όπως πχ το δολάριο
- ❖ Θα γίνει η εξέταση της ελληνικής οικονομίας (πιθανότατα την άνοιξη του 2000), για να διαπιστωθεί εάν πληροί τα κριτήρια της Συνθήκης για την είσοδό της στην Ο.Ν.Ε..
- ❖ Η δραχμή (μαζί με τη δανική κορώνα) συμμετέχει στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών II, ο οποίος άρχισε να λειτουργεί από 1^{ης} Ιανουαρίου 1999.

Β' φάση, από 1-1-2001 έως 31-12-2001

- ❖ Από 1^{ης} Ιανουαρίου 2001 η Ελλάδα γίνεται μέλος της Ο.Ν.Ε..
- ❖ Από 1^{ης} Ιανουαρίου 2001 καθορίζονται αμετάκλητα ισοτιμία δραχμής-Ευρώ και διμερείς ισοτιμίες δραχμής-ευρωπαϊκών νομισμάτων (των 11 χωρών της ζώνης Ευρώ).
- ❖ Το Ευρώ καθίσταται επίσημο νόμισμα και της Ελλάδος (σε λογιστική μορφή). Η έκδοση τίτλων του Δημοσίου γίνεται υποχρεωτικά σε Ευρώ. Το δημόσιο χρέος μετατρέπεται (εντός του 2001) υποχρεωτικά σε Ευρώ, σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν ανωτέρω.

Γ' φάση, από 1-1-2002 έως 30-6-2002

Η φάση αυτή θα ισχύει και για την Ελλάδα ό,τι ακριβώς και για τις 11 άλλες χώρες .

Οικονομικές επιπτώσεις από την εισαγωγή του Ευρώ

A. Θετικές επιπτώσεις

- Εξάλειψη συναλλαγματικού κινδύνου
- Αύξηση του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης
- Μείωση του πληθωρισμού
- Μείωση των επιτοκίων
- Εξάλειψη του κόστους μετατροπής των νομισμάτων
- Αύξηση του ανταγωνισμού
- Μείωση της διακύμανσης ορισμένων μακροοικονομικών μεταβλητών

B. Αρνητικές επιπτώσεις

- Απώλεια της αυτονομίας στην άσκηση της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής
- Περιορισμός της ελευθερίας στην Δημοσιονομική πολιτική
- Πιθανές αρνητικές βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις στην απασχόληση - ανεργία

Ισοτιμία μετατροπής -Κανόνες στρογγυλοποίησης

Από 1/1/1999 ισχύουν αμετάκλητα οι ισοτιμίες μεταξύ του ευρώ και των εθνικών νομισμάτων που συμμετέχουν στην τρίτη φάση της ΟΝΕ. Οι συντελεστές μετατροπής είναι σταθεροί και εκφράζονται με έξι σημαντικούς αριθμούς με αρχή το πρώτο μη μηδενικό ψηφίο. Τα εθνικά νομίσματα αποτελούν υποδιαιρέσεις του ευρώ, . **Π.χ. 1 Ευρώ = 6,55957 γαλλικά φράγκα**

Για την μετατροπή του ευρώ σε εθνικό νόμισμα πολλαπλασιάζουμε το ποσό σε ευρώ με το συντελεστή του εθνικού νομίσματος **Π.χ. τα 100 ευρώ είναι 655,957 γαλλικά φράγκα (100 ευρώ X 6,655957)**

Για την μετατροπή από εθνικό νόμισμα σε ευρώ , το ποσό του εθνικού νομίσματος θα διαιρείται με το συντελεστή μετατροπής π.χ. 1000 γαλλικά φράγκα μετατρέπονται σε 152,449 ευρώ (1000 :6,55957=152,449). Η στρογγυλοποίηση επιτρέπεται μόνο μετά την μετατροπή, αν από την μετατροπή προκύπτει αριθμός με περισσότερα από δύο δεκαδικά τότε ο αριθμός μπορεί να στρογγυλοποιηθεί πχ το τελικό ποσό στο προηγούμενο παράδειγμα γίνεται 152,45 ευρώ.

Για την μετατροπή από ένα εθνικό νόμισμα σε άλλο μετατρέπουμε το ένας εθνικό νόμισμα σε ευρώ διαιρώντας με το συντελεστή μετατροπής του (αν το αποτέλεσμα περιέχει πολλά δεκαδικά ψηφία επιτρέπεται η στρογγυλοποίηση μέχρι τουλάχιστον τρία δεκαδικά ψηφία). Και στη συνέχεια το αποτέλεσμα που προκύπτει μετατρέπεται σε άλλο νόμισμα πολλαπλασιάζοντας με το συντελεστή μετατροπής. Οι διμερείς ισοτιμίες μεταξύ δύο νομισμάτων μπορεί να χρησιμοποιηθούν εφόσον οδηγούν στο ίδιο αποτέλεσμα με την προαναφερόμενη μέθοδο.

Οι μετατροπές μεταξύ του ευρώ η των εθνικών νομισμάτων των 11 κρατών μελών που συμμετέχουν στην Τρίτη φάση της ΟΝΕ και της δραχμής θα γίνονται όπως παραπάνω με βάση της συναλλαγματική ισοτιμία της δραχμής έναντι του ευρώ.

Παράδειγμα η μετατροπή 1000 γερμανικών μάρκων σε δρχ. από 1/1/1999 γίνεται ως εξής. Μετατροπή των 100DM σε ευρώ ήτοι $1000:1,97738 = 505,7197$. Στη συνέχεια μετατρέπουμε το ευρώ σε δρχ **1 ευρώ \equiv 345 δρχ. (υποθετική τρέχουσα ισοτιμία) άρα $505,7197 \text{ ευρώ} \times 345 \equiv 174.473,30 \text{ δρχ.}$**

Χαρτονομίσματα και κέρματα σε Ευρώ

Όπως προαναφέρθηκε, τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα σε Ευρώ θα κυκλοφορήσουν την 1^η Ιανουαρίου 2002. Ήδη, όμως, οι ευρωπαϊκές κεντρικές τράπεζες (συμπεριλαμβανομένου και του Ιδρύματος Εκτύπωσης Τραπεζογραμμάτων της Τραπέζης της Ελλάδος) έχουν αρχίσει την εκτύπωση των τραπεζογραμμάτων και την παραγωγή των κερμάτων.

Τα τραπεζογραμμάτια του Ευρώ θα κυκλοφορήσουν σε επτά κατηγορίες με ονομαστικές αξίες των 5, 10, 20, 50, 100, 200 και 500 Ευρώ. Τα τραπεζογραμμάτια αυτά περιλαμβάνουν εξαιρετικά εξελιγμένα «χαρακτηριστικά ασφαλείας», για να καταστεί δυσχερής η παραχάραξή τους.

Τα κέρματα του Ευρώ θα κυκλοφορήσουν σε οκτώ κατηγορίες με ονομαστικές αξίες 1, 2, 5, 10, 20 και 50 λεπτών (cents) και 1 και 2 Ευρώ. Κάθε κέρμα θα έχει μία κοινή ευρωπαϊκή όψη. Στην άλλη όψη κάθε κράτος-μέλος θα κοσμήει τα κέρματα με τα δικά του σύμβολα. Ανεξάρτητα από τα σύμβολα, όλα τα κέρματα θα μπορούν να χρησιμοποιούνται και στα 11 κράτη-μέλη της Ο.Ν.Ε..

ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Το οικονομικό περιβάλλον μετά την εισαγωγή του Ευρώ και οι Ο.Τ.Α.

Είναι φανερό ότι μετά την εισαγωγή του Ευρώ οι Ο.Τ.Α. θα πρέπει να λειτουργούν σε ένα νέο οικονομικό περιβάλλον, πολύ διαφορετικό από αυτό που γνώριζαν έως σήμερα στη χώρα μας. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι επιπτώσεις στους Ο.Τ.Α. θα είναι θετικές, εφ' όσον βέβαια θα είναι σε θέση και θα έχουν προετοιμασθεί κατάλληλα για να αξιοποιήσουν τις νέες ευκαιρίες.

Στο παρόν τμήμα αναλύεται η σημασία του νέου οικονομικού περιβάλλοντος για τους Ο.Τ.Α., ενώ στα επόμενα τμήματα παρουσιάζονται λεπτομερώς οι άμεσες επιπτώσεις στην καθημερινή τους λειτουργία, η απαιτούμενη προετοιμασία, καθώς και το κόστος των προσαρμογών.

Μείωση του πληθωρισμού και Ο.Τ.Α.

Η σταθερότητα των τιμών, η οποία προβλέπεται να επικρατήσει μετά την εισαγωγή του Ευρώ, θα έχει δύο κυρίως επιπτώσεις στους Ο.Τ.Α.. Αφ' ενός ο έλεγχος και η συγκράτηση των δαπανών των Ο.Τ.Α. θα είναι ευκολότερα, όπως έχει δείξει η διεθνής εμπειρία, και αφ' ετέρου τα έσοδα των Ο.Τ.Α. από το φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων (Φ.Ε.Φ.Π.) θα αυξάνουν με πολύ χαμηλότερους ρυθμούς,

Πράγματι, σε περιόδους σταθερότητας τιμών οι δαπάνες για μισθούς, για τόκους (βλ. 8.2 παρακάτω) και για αγορές αγαθών και υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα είναι πολύ ευκολότερο να ελεγχθούν και να συγκρατηθούν. Βέβαια, η συγκράτηση αυτή των δαπανών δεν είναι αυτόματη. Είναι μία δυνατότητα, την οποία οι Ο.Τ.Α. θα πρέπει να αξιοποιήσουν, εφ' όσον υπάρχει η κατάλληλη οργάνωση και βούληση για συγκράτηση των δαπανών.

Μείωση επιτοκίων και Ο.Τ.Α.

Η μείωση των επιτοκίων θα έχει θετικές επιπτώσεις στη συγκράτηση των δαπανών των Ο.Τ.Α., όπως και στην κεντρική κυβέρνηση. Ήδη, το επιτόκιο (απόδοση) του τελευταίου δεκαετούς ομολόγου του Δημοσίου (3 Μαΐου 1999) ήταν 5,5% περίπου, όταν μέχρι πριν από λίγα χρόνια το Δημόσιο δανειζόταν με 24%. Μετά την είσοδο της χώρας στη ζώνη του Ευρώ τα επιτόκια αναμένεται να μειωθούν κι άλλο. Το βραχυχρόνιο επιτόκιο στη ζώνη του Ευρώ είναι, ως γνωστό, μόνο 2,5%.

Αύξηση ανταγωνισμού και Ο.Τ.Α.

Λόγω της αύξησης του ανταγωνισμού, όμως, οι Ο.Τ.Α. θα έχουν τη δυνατότητα να αγοράζουν πολλά κεφαλαιουχικά αγαθά σε χαμηλότερες τιμές, τόσο από την ελληνική αγορά, όσο και από τις άλλες χώρες της Ένωσης. Ιδιαίτερη σημασία έχει η προμήθεια χωματοουργικών και οδοποιητικών μηχανημάτων, απορριμματοφόρων κ.λπ. σε χαμηλότερες τιμές, κατ' ευθείαν από τον κατασκευαστή (π.χ. από τη Γερμανία), χωρίς τη μεσολάβηση αντιπροσώπων. Η σύγκριση των τιμών θα είναι πολύ εύκολη και δεν θα απαιτούνται διατυπώσεις.

Η αύξηση του ανταγωνισμού θα επηρεάσει εκείνους κυρίως τους Ο.Τ.Α. που έχουν δημοτικές επιχειρήσεις. Σημειώνεται ότι η κάθε δημοτική επιχείρηση θα επηρεαστεί διαφορετικά, ανάλογα με το προϊόν ή τις υπηρεσίες που παράγει και το κατά πόσον αποτελεί τοπικό μονοπώλιο ή όχι. Οι δημοτικές επιχειρήσεις υδρεύσεως και αποχετεύσεως δεν θα επηρεασθούν, διότι αποτελούν φυσικά μονοπώλια.

Οι επιπτώσεις στους Ο.Τ.Α. από την εισαγωγή του Ευρώ

Η εισαγωγή του ευρώ θα επηρεάσει λειτουργίες και συστήματα των ΟΤΑ για τα οποία η αυτοδιοίκηση θα πρέπει να προετοιμαστεί έγκαιρα.

- Νομικό Πλαίσιο
- Συμβάσεις
- Συστήματα πληροφορικής
- Έσοδα Δαπάνες
- Λογιστικά συστήματα ,
- Μισθοδοσία
- Προϋπολογισμός,
- Ταμιακή και χρηματοοικονομική διαχείριση
- Έντυπα
- Στατιστικά στοιχεία
- Μηχανές υποδοχής νομισμάτων

Νομικό πλαίσιο

Μία από τις πρώτες ενέργειες των περισσότερων χωρών για την προετοιμασία της μετάβασης του δημόσιου τομέα στο Ευρώ ήταν ο εντοπισμός των νόμων και των διατάξεων που θα έπρεπε να αλλάξουν, καθώς και η προώθηση του αντίστοιχου νομοθετικού έργου. Σύμφωνα με στοιχεία της Επιτροπής, οι σχετικοί νόμοι και κανονιστικές αποφάσεις που πρέπει να τροποποιηθούν ανέρχονται κατά μέσο όρο σε 3.000 έως 4.000 για κάθε χώρα, ανάλογα με το νομικό σύστημα και τους θεσμούς της κάθε χώρας. Αρκετοί από αυτούς τους νόμους αφορούν τους Ο.Τ.Α., αν και δεν υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία.

Έτσι και στη χώρα μας θα πρέπει να εντοπισθούν όλοι οι νόμοι που αφορούν την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση και να τροποποιηθούν ανάλογα, ώστε να είναι συμβατοί με την εισαγωγή του Ευρώ. Η εργασία αυτή, και ιδιαίτερα η προώθηση του νομοθετικού έργου, απαιτεί τη συνεργασία της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. με το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Οι Ο.Τ.Α. δεν είναι δυνατόν να ολοκληρώσουν μόνοι τους αυτή την εργασία.

Οι σχετικοί νόμοι περιλαμβάνουν όλη τη νομοθεσία που διέπει τους Ο.Τ.Α., τη νομοθεσία που αφορά τα έσοδα των Ο.Τ.Α. (φόροι, τέλη, αυτοτελείς κεντρικοί πόροι κ.λπ.), τις δαπάνες των Ο.Τ.Α., καθώς και τις

διάφορες συμβάσεις που πιθανόν να έχουν οι Ο.Τ.Α., είτε με ιδιώτες και επιχειρήσεις, είτε με άλλους φορείς του Δημοσίου.

Συμβάσεις

Σύμφωνα με την *αρχή της συνέχειας των συμβάσεων*, οι συμβάσεις εξακολουθούν να ισχύουν ως έχουν και κανένας από τους συμβαλλομένους δεν θα έχει τη δυνατότητα να επικαλεσθεί την εισαγωγή του Ευρώ ως λόγο για καταγγελία ή μονομερή τροποποίηση της σύμβασης. Από 1/1/2002 όλες οι συμβάσεις μετατρέπονται σε ευρώ. Όσον αφορά τις συμβάσεις που έχουν συνάψει ή πρόκειται να συνάψουν οι Ο.Τ.Α., υπενθυμίζεται ότι η εισαγωγή του Ευρώ δεν θα έχει καμία νομική ή άλλη επίπτωση στην ισχύ ή την εκτέλεσή τους.

Η εισαγωγή του ευρώ δεν παρέχει σε κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη το δικαίωμα να λύσει τη σύμβαση ή να απαιτήσει επαναδιαπραγμάτευση των όρων της.

Συστήματα πληροφορικής

Στα πλαίσια της εισαγωγής του νέου νομίσματος (σε λογιστική μορφή από το 2001 και σε φυσική μορφή από το 2002) οι Ο.Τ.Α. θα πρέπει να προσαρμόσουν στις νέες συνθήκες τα συστήματα πληροφορικής που χρησιμοποιούν. Όλα τα προγράμματα, οι φάκελοι, οι βάσεις δεδομένων, και οι εκθέσεις που περιέχουν χρηματοοικονομικές πληροφορίες θα πρέπει να τροποποιηθούν.

Κατ' αρχήν, στο μεταβατικό στάδιο της εισαγωγής του Ευρώ οι εγγραφές στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές θα πρέπει να εμφανίζονται σε δραχμές, με δυνατότητα μετατροπής και σε Ευρώ. Η δυνατότητα μετατροπής και εμφάνισης των οικονομικών στοιχείων των Ο.Τ.Α. και σε Ευρώ για το έτος 2001 επιβάλλεται και από την ανάγκη πρακτικής δοκιμασίας των προγραμμάτων, ώστε να εξασφαλισθεί η εύρυθμη λειτουργία τους. Για το λόγο αυτό, προτείνεται να γίνει πιλοτική εφαρμογή της παράλληλης παρακολούθησης των στοιχείων των Ο.Τ.Α. σε Ευρώ και σε δραχμές ωρίτερα από την ένταξη της Ελλάδας στην Ο.Ν.Ε..

Η εργασία σε περιβάλλον δύο νομισμάτων μπορεί να απλοποιηθεί με τη χρήση μετατροπών. Οι μετατροπές είναι προγράμματα λογισμικού που επιτρέπουν την αλλαγή από το εθνικό νόμισμα σε Ευρώ και αντίστροφα με απλή πίεση ενός πλήκτρου. Με τους μετατροπείς οι πληροφορίες αποθηκεύονται μόνο μία φορά και μπορούν να εκφραστούν είτε σε Ευρώ, είτε στο εθνικό νόμισμα.

Η δυνατότητα μετατροπής και εμφάνισης των στοιχείων και σε Ευρώ είναι αναγκαίο να επεκτείνεται και σε παρελθόντα έτη. Δεδομένου ότι κατά την

περίοδο 1/1/2001-31/12/2001 τα οικονομικά στοιχεία των Ο.Τ.Α. θα εκφράζονται σε δραχμές με δυνατότητα μετατροπής σε Ευρώ, ενώ από την 1/1/2002 όλες οι εγγραφές θα είναι πλέον εκφρασμένες μόνο σε Ευρώ, θα χρειαστεί και η μετατροπή των αντίστοιχων ποσών μιας σειράς παλαιότερων ετών σε Ευρώ, ώστε να είναι δυνατή η ιστορική παρακολούθηση της εξέλιξής τους.

Για την παρακολούθηση των στοιχείων των Ο.Τ.Α. σε Ευρώ, τόσο στο μεταβατικό στάδιο, όσο και κατά την περίοδο κυκλοφορίας του Ευρώ ως μοναδικού μέσου συναλλαγών, οι μηχανογραφικές εφαρμογές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να **διαχειρίζονται ποσά σε επίπεδο ευρώλεπτών να δέχονται δηλαδή δύο δεκαδικά ψηφία**. Λόγω του ουσιαστικού εκμηδενισμού της αξίας των δεκαδικών υποδιαιρέσεων της δραχμής τα τελευταία χρόνια, οι περισσότερες εφαρμογές λογισμικού δεν εμφανίζουν δεκαδικά ψηφία. Η μεγάλη αξία της μονάδας του Ευρώ, όμως, καθιστά απαραίτητη τη χρήση των υποδιαιρέσεων του και επιβάλλει την κατάλληλη μετατροπή στα μηχανογραφημένα προγράμματα που σχετίζονται με την παρακολούθηση οικονομικών πράξεων σε Ευρώ.

Σχετική, τέλος, με την αντιμετώπιση των προβλημάτων στον τομέα της πληροφορικής που ανακύπτουν από την εισαγωγή του νέου νομίσματος, είναι και η απεικόνιση του συμβόλου του Ευρώ () στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Η ευρύτατη χρήση του Ευρώ ως μέσου συναλλαγής (ήδη από 1/1/1999 αποτελεί επίσημο νόμισμα σε λογιστική μορφή των 11 χωρών-μελών της Ο.Ν.Ε.), καθιστά απαραίτητη την εισαγωγή του συμβόλου του στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Το σύμβολο αυτό έχει καθιερωθεί με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από τον Ιούλιο του 1997 και έχει εισαχθεί στο Internet από το Νοέμβριο του ίδιου έτους. Όσοι έχουν δυνατότητα πρόσβασης στο Internet, μπορούν να έχουν λεπτομερή πληροφόρηση για τα χαρακτηριστικά αυτού του συμβόλου και να το φορτώσουν στον υπολογιστή τους. Επί πλέον, έχουν δοθεί οδηγίες για την ενσωμάτωση του συμβόλου του Ευρώ στα σετ χαρακτήρων των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς και για την απεικόνισή του σε συγκεκριμένο πλήκτρο.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων, οι Ο.Τ.Α. πρέπει να ελέγξουν κατά πόσο το υπάρχον λογισμικό είναι σε θέση να λειτουργήσει σε περιβάλλον πολλαπλών νομισμάτων και να προσαρμοστεί στη χρήση του Ευρώ. Θα πρέπει να έλθουν σε επαφή με ειδικούς για να εκτιμήσουν αν είναι εφικτές οι απαραίτητες μετατροπές με χαμηλό κόστος, ή αν συμφέρει η αντικατάσταση του λογισμικού ή ακόμη και ολόκληρων συστημάτων πληροφορικής στα πλαίσια της αναβάθμισης της μηχανοργάνωσης και της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας.

Έσοδα - Δαπάνες

Το σύνολο των δημοτικών τελών, φόρων, κεντρικών αυτοτελών πόρων και γενικά το σύνολο των εσόδων των Ο.Τ.Α. θα πρέπει να εκφραστεί σε Ευρώ. Επίσης, τα τέλη για τη χρήση πεζοδρομίων, οι επιβαρύνσεις στα νεκροταφεία κ.λπ., καθώς και τα τέλη ελεγχόμενης στάθμευσης (για όσους δήμους διαθέτουν τέτοιο σύστημα) θα πρέπει να μετατραπούν σε Ευρώ.

Η τιμολογιακή πολιτική πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα διότι οι στρογγυλοποιήσεις των τιμών κατά μονάδα πιθανόν να επιφέρουν αύξηση ή μείωση των χρεώσεων στους Δημότες.

Ο πιθανότερος χρόνος μεταβολής είναι η 1/1/2000 που θα είναι και χρόνος του Δημόσιου τομέα σύμφωνα με το σχέδιο μετάβασης. Με βάση την αρχή της «μη απαγόρευσης - μη υποχρέωσης», οι ιδιωτικοί φορείς (π.χ. επιχειρήσεις, τράπεζες, ιδιώτες κ.λπ.) έχουν το δικαίωμα να συναλλάσσονται μεταξύ τους σε Ευρώ με λογιστική μορφή από την 1^η Ιανουαρίου 2001 (για την Ελλάδα). Όσον αφορά όμως τις συναλλαγές του ιδιωτικού τομέα με το Δημόσιο, από το Εθνικό Σχέδιο Μετάβασης φαίνεται ότι δεν θα υπάρχει δυνατότητα συναλλαγής σε Ευρώ (Euro-option) πριν από την 1^η Ιανουαρίου 2002. Η εμπειρία των 11 κρατών-μελών έδειξε ότι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις επιθυμούν μία γρήγορη μετάβαση στο Ευρώ. Σε όλες σχεδόν τις χώρες-μέλη της Ο.Ν.Ε. οι τιμές των προϊόντων αναγράφονται και σε τοπικό νόμισμα και σε Ευρώ. Ακόμη και στη Μ. Βρετανία, η οποία ούτε συμμετέχει στην Ο.Ν.Ε., ούτε έχει ορίσει ημερομηνία συμμετοχής, τόσο οι επιχειρήσεις, όσο και ο τραπεζικός τομέας δηλώνουν έτοιμοι για το Ευρώ.

Επειδή η κεντρική διοίκηση στην Ελλάδα έδωσε στις επιχειρήσεις το δικαίωμα συναλλαγής σε Ευρώ (Euro-option) από την 1^η Ιανουαρίου 2001, θα πρέπει και οι Ο.Τ.Α. να είναι έτοιμοι να συναλλάσσονται με το κοινό σε Ευρώ από την ίδια ημερομηνία. Θα πρέπει δηλαδή όλοι οι δημοτικοί φόροι, όλα τα δημοτικά τέλη, οι κεντρικοί αυτοτελείς πόροι κ.λπ. να είναι εκφρασμένα σε δραχμές με δυνατότητα μετατροπής τους σε Ευρώ. Θα πρέπει επίσης να υπάρχουν όλα τα σχετικά έντυπα για ένα χρόνο και σε δραχμές και σε Ευρώ. Θα πρέπει οι ΟΤΑ να δέχονται (φορολογικές) δηλώσεις σε Ευρώ και γενικά να υπάρχει δυνατότητα συναλλαγών με τους δημότες είτε σε δραχμές είτε σε Ευρώ. Καθώς στην πράξη θα προκύψουν αναπόφευκτα ορισμένα πρακτικά προβλήματα, προτείνεται ανεπιφύλακτα οι Ο.Τ.Α. να προετοιμάσουν τον προϋπολογισμό του 2001 τόσο σε δραχμές, όσο και σε Ευρώ (ο προϋπολογισμός του 2002 πρέπει απαραιτήτως να είναι μόνο σε Ευρώ), και να δοθεί η δυνατότητα (Euro-option) στους δημότες να συναλλάσσονται με τις δημοτικές αρχές τόσο σε δραχμές, όσο και σε Ευρώ.

Λογιστικό σύστημα

Το ευρώ θα έχει σημαντικές επιπτώσεις σε όλους τους Δήμους. Από 1/1/2002 η παρακολούθηση συναλλαγών και το λογιστικό των ΟΤΑ θα είναι

σε ευρώ. Από τη μετάβαση θα επηρεαστούν οι οικονομικές καταστάσεις, η λογιστική παρακολούθηση πελατών προμηθευτών, κλπ

Όπως και στην περίπτωση της μηχανοργάνωσης, έτσι και εδώ η εισαγωγή του Ευρώ συμπίπτει με μία άλλη διαρθρωτική μεταβολή, την υποχρεωτική εισαγωγή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους Ο.Τ.Α.. Είναι αυτονόητο ότι, για οργανωτικούς λόγους αλλά και για να μειωθεί το κόστος, τα δύο αυτά θέματα θα πρέπει να αντιμετωπισθούν παράλληλα, ταυτόχρονα και συντονισμένα. Για ευνόητους λόγους, αυξημένος συντονισμός απαιτείται επίσης για την ενιαία αντιμετώπιση των θεμάτων της μηχανοργάνωσης και του λογιστικού συστήματος.

Το πρώτο βήμα είναι ο εντοπισμός όλων των εφαρμογών των αρχείων που περιέχουν οικονομικά δεδομένα. Σκόπιμο θα ήταν κατά την διάρκεια του 2001 να υπάρξουν πιλοτικές εφαρμογές. Σε δεδομένη χρονική στιγμή (την 31^η Δεκεμβρίου 2001) τα υπόλοιπα όλων των λογαριασμών θα πρέπει να μετατραπούν σε Ευρώ (χωρίς να χαθούν και τα δραχμικά υπόλοιπα), με βάση την προκαθορισμένη ισοτιμία δραχμής Ευρώ, που θα έχει καθοριστεί από το καλοκαίρι του 2000.

Το λογιστικό σύστημα των Ο.Τ.Α. θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα, από την 1^η Ιανουαρίου 2001, τήρησης όλων των λογαριασμών σε δραχμές, αλλά με ταυτόχρονη μετατροπή στο νέο νόμισμα.

Υπενθυμίζεται ότι όλες οι εγγραφές σε Ευρώ θα περιλαμβάνουν αναγκαστικά δύο δεκαδικά ψηφία.

Ενδεχομένως τη περίοδο κυκλοφορίας και των δύο νομισμάτων μεταβατική περίοδο (1-1-2002 - 30-6-2002) να αυξηθεί ο κίνδυνος (λογιστικών και ταμιακών) λαθών, καθώς θα χρησιμοποιούνται δύο νομίσματα, ιδιαίτερα εάν στους μικρότερους δήμους οι σχετικοί υπολογισμοί γίνονται «με το χέρι». Ίσως να είναι σκόπιμο τα παραστατικά σε Ευρώ, ή οι στήλες όπου θα καταγράφονται τα ποσά σε Ευρώ, να έχουν διαφορετικό χρώμα απ' ό,τι τα παραστατικά σε δραχμές.

Η μετατροπή των μεγεθών σε ευρώ πιθανόν να οδηγήσει σε λάθη κατά τη στρογγυλοποίηση τα οποία θα πρέπει να τύχουν επεξεργασίας. Οι ΟΤΑ πρέπει να εκτιμήσουν αν τα υφιστάμενα λογιστικά συστήματα είναι σε θέση να διαχειριστούν την μετάβαση στο ευρώ. Πιθανόν τα μηχανογραφικά προγράμματα πρέπει να αναβαθμιστούν γι' αυτό είναι απαραίτητο οι υπεύθυνοι να έλθουν σε επαφή με με του προμηθευτές του λογισμικού και να έχουν εγκαίρως τη νέα εκδοχή του λογισμικού, την εκπαίδευση του προσωπικού και το πιθανό κόστος. Θα πρέπει να υπολογίσουν αν αξίζει αυτή η προσαρμογή ή αν παρουσιάζεται η ευκαιρία για αλλαγή του λογισμικού.

Μισθοδοσία

Ειδικά η μετατροπή των *δαπανών μισθοδοσίας* σε Ευρώ θα είναι περισσότερο πολύπλοκη, καθώς εδώ υπάρχουν θέματα ασφαλιστικών εισφορών και παρακράτησης φόρου εισοδήματος. Το πλέον σημαντικό από πλευράς Υπουργείου Οικονομικών είναι η μετατροπή της φορολογικής κλίμακας (και η στρογγυλοποίηση των ποσών των κλιμακίων) σε Ευρώ και από πλευράς ασφαλιστικών ταμείων η μετατροπή (και ενδεχομένως η στρογγυλοποίηση) όλων των σχετικών ποσών και παραμέτρων σε Ευρώ.

Οι μισθοί θα βεβαίως παραμείνουν οι ίδιοι μόνο αλλά θα πρέπει να υπάρξει ιδιαίτερη προσοχή και να ακολουθηθούν προσεκτικά οι οδηγίες των Δημοσίων αρχών. Πιθανόν να απαιτηθεί χρόνος για την εξήγηση στο προσωπικό τυχόν διαφορών από στρογγυλοποιήσεις .

Επειδή από την 1-12-2002 η μισθοί θα καταβάλλονται σε ευρώ.οι ΟΤΑ πρέπει να προσαρμόσουν τα μηχανογραφικές εφαρμογές ώστε η έκδοση των μηνιαίων αποδείξεων, μισθολογικών καταστάσεων κλπ να είναι σε ευρώ. Σε ευρώ δε, θα είναι και οι βεβαιώσεις οι βεβαιώσεις αποδοχών που αφορούν την περίοδο 1-1-1-2001-31/12/2001 επειδή οι φορολογικές δηλώσεις του 2002 θα γίνουν στο νέο νόμισμα.

Το προσωπικό θα πρέπει να ενημερωθεί για τις επιπτώσεις του νέου νομίσματος στους μισθούς. Σκόπιμο θα ήταν η διπλή αναγραφή των ποσών και στα δύο νομίσματα στις αποδείξεις μισθοδοσίας, τόσο πριν όσο και μετά την εισαγωγή του ευρώ. Αν και η υποχρεωτική μετατροπή των μισθών θα γίνει από την 1-1-2002, προτείνεται για λόγους σωστής προετοιμασίας, εκπαίδευσης, και προσαρμογής το έτος 2001 να υπάρχει παράλληλη αναγραφή και των δύο νομισμάτων.

Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός του έτους 2002 θα πρέπει οπωσδήποτε να έχει καταρτιστεί σε Ευρώ. Για να αποκτηθεί, όμως, η απαραίτητη εμπειρία, αλλά και για λόγους συγκρισιμότητας, κρίνεται απαραίτητο ο προϋπολογισμός του 2001 να καταρτισθεί τόσο σε δραχμές, όσο και σε Ευρώ. Ακόμη και εάν ορισμένοι δήμοι ή κοινότητες δεν είναι σε θέση να καταρτίσουν τον προϋπολογισμό του 2001 σε Ευρώ, θα πρέπει να καταρτίσουν τους βασικούς λογαριασμούς τουλάχιστον σε Ευρώ.

Οι ΟΤΑ θα πρέπει να ζητήσουν από τους προμηθευτές των μηχανογραφικών εφαρμογών την αυτόματη παρακολούθηση κατά την μεταβατική περίοδο (1-1-2001 - 31-12-2001) και σε ευρώ με την χρήση μετατροπέων. Ήδη πολλές εταιρείες έχουν τροποποιήσει τα προγράμματά τους για την παρακολούθηση των λογιστικών και στα δύο νομίσματα με την χρήση αυτόματων μετατροπέων.

Ταμιακή και χρηματοοικονομική διαχείριση

Με βάση και την εμπειρία των 11 κρατών-μελών που είναι ήδη στην Ο.Ν.Ε., θα πρέπει να θεωρείται βέβαιο ότι οι τράπεζες και στην Ελλάδα θα είναι έτοιμες από 1 Ιανουαρίου 2001 να συναλλάσσονται με τους πελάτες τους και σε Ευρώ. Ήδη οι τράπεζες στην Ελλάδα ανοίγουν λογαριασμούς σε Ευρώ για όσους πελάτες το επιθυμούν.

Καθώς στην πράξη αναπόφευκτα θα εμφανισθούν μικρά ή μεγάλα προβλήματα, δεν είναι δυνατόν να αναβάλει κανείς τη μετάβαση στο Ευρώ για το πρώτο εξάμηνο του 2002. Στο εξάμηνο αυτό το κυρίαρχο θέμα θα είναι η εισαγωγή των χαρτονομισμάτων και κερμάτων του Ευρώ και η επίλυση τυχόν πρακτικών προβλημάτων που θα προκύψουν από τη μεγάλη αυτή μεταβολή. Η υποδομή που απαιτείται για τη μετάβαση στο νέο νόμισμα (δηλαδή λογιστική παρακολούθηση, μηχανοργάνωση, ταμειακή διαχείριση κ.λπ.) θα πρέπει να είναι ήδη στη θέση της. Εξ άλλου, οι άλλες 11 χώρες θα είναι έτοιμες το 2002, καθώς έχουν τριπλάσιο χρόνο στη διάθεσή τους από την Ελλάδα.

Σημειώνεται, τέλος, ότι ο δανεισμός των Ο.Τ.Α. (ιδιαίτερα εάν γίνει με έκδοση τίτλων) από την 1^η Ιανουαρίου 2001 και μετά θα πρέπει *υποχρεωτικά* να γίνεται σε Ευρώ, άσχετα εάν οι άλλοι λογαριασμοί των Ο.Τ.Α. τηρούνται σε Ευρώ ή σε δραχμές.

Παράλληλα, το τυχόν υφιστάμενο χρέος των Ο.Τ.Α. θα πρέπει να μετατραπεί (λογιστικά) σε Ευρώ. Για τη μετατροπή αυτή θα πρέπει να ισχύσουν οι κανόνες που έχουν ήδη αποφασισθεί για τη μετατροπή του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης σε Ευρώ.

Έντυπα

Μία ακόμη κατηγορία ενεργειών που, εν όψει της θέσπισης του νέου νομίσματος, θα επιφέρει πρόσθετο κόστος στους Ο.Τ.Α. είναι η προμήθεια εντύπων. Ως γνωστό, οι Ο.Τ.Α. χρησιμοποιούν προτυπωμένα έντυπα στις διάφορες συναλλαγές και λειτουργίες τους (π.χ. αποδείξεις πληρωμών, πιστοποιητικά, μηχανογραφικά έντυπα κ.λπ.) Στα έντυπα αυτά αναγράφονται τόσο η λέξη «δραχμές» για τα χρηματικά ποσά, όσο και τα τρία πρώτα ψηφία του έτους (199...) για τις ημερομηνίες. Επίσης, όπου υπάρχει χώρος για συμπλήρωση δραχμικών ποσών δεν έχουν προβλεφθεί θέσεις για δεκαδικά ψηφία.

Η εισαγωγή του Ευρώ, σε συνδυασμό με την αλλαγή της χιλιετίας, θα απαιτήσει αλλαγές στο σχεδιασμό αυτών των εντύπων. Οι αλλαγές αυτές θα γίνουν σταδιακά και θα απαιτηθούν πολλές προσαρμογές στο σχεδιασμό και στην εμφάνιση των εντύπων.

Για την ελαχιστοποίηση του κόστους προμήθειας νέων εντύπων, οι Ο.Τ.Α. θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικοί στις παραγγελίες τους. Θα

πρέπει να σχεδιάζουν προσεκτικά τα έντυπα που χρειάζονται και να παραγγέλλουν μόνο τις ποσότητες που θα χρησιμοποιηθούν στο σύντομο χρονικό διάστημα εφαρμογής τους..

Η εισαγωγή του Ευρώ επηρεάζει το σχεδιασμό των εντύπων σε τρία κυρίως σημεία. Στην εισαγωγή νέων στηλών ή εκτύπωση νέων εντύπων κατά προτίμηση άλλου χρώματος, στην εμφάνιση της λέξης Ευρώ και στην ύπαρξη περιοχής (στήλης;) για δύο δεκαδικά ψηφία, αφού το Ευρώ θα υποδιαιρείται οπωσδήποτε σε εκατοστά.

Ο συνδυασμός του προβλήματος της αλλαγής της χιλιετίας με αυτό της εισαγωγής του Ευρώ προσδιορίζει τις εξής περιόδους, αναφορικά με τα έντυπα των Ο.Τ.Α.:

α) Έως 31/12/1999

Κυκλοφορούν τα υπάρχοντα έντυπα, χωρίς καμμία μεταβολή.

β) Από 1/1/2000 έως 31/12/2000

Κυκλοφορούν «νέα» έντυπα, με μοναδική διαφορά από τα προηγούμενα την ημερομηνία. Δηλαδή, αντί να υπάρχει προεκτυπωμένο το 199..., θα υπάρχει το 200....

Οι Ο.Τ.Α. που διαθέτουν ποσότητες «παλαιών» εντύπων είναι δυνατόν να συνεχίσουν να τα χρησιμοποιούν, εφόσον θα διαγράφεται το 199... και θα αναγράφεται χειρόγραφα το 2000.

γ) Από 1/1/2001 έως 30/6/2002

Για την περίοδο αυτή είναι σκόπιμο να εκτυπωθούν νέα έντυπα, όπου ή θα υπάρχει χωριστή στήλη για το Ευρώ (και θα αναγράφεται και η λέξη Ευρώ), ή θα υπάρχει τελείως χωριστό έντυπο, ενδεχομένως διαφορετικού χρώματος, για το Ευρώ (π.χ. άλλη απόδειξη για δραχμές, άλλη για Ευρώ). Στο έντυπο (ή τη στήλη) του Ευρώ θα πρέπει να έχει προβλεφθεί χώρος για δύο δεκαδικά ψηφία.

Για έξι μήνες οι Ο.Τ.Α. θα πρέπει να έχουν δύο ταμεία, ένα σε δραχμές και ένα σε Ευρώ.

δ) Από 1/7/2002 και μετά

Από την 1^η Ιουλίου 2002 και μετά, τα έντυπα θα πρέπει να περιέχουν ενδείξεις μόνο σε Ευρώ. Εάν υπάρχουν έντυπα με στήλες τόσο σε δραχμές όσο και σε Ευρώ, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν μέχρι να εξαντληθούν, διαγράφοντας τη στήλη των δραχμών. Έντυπα που περιέχουν ενδείξεις μόνο σε δραχμές δεν θα είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν, καθώς δεν θα υπάρχουν πλέον δραχμές.

Από τα ανωτέρω είναι προφανές ότι μεταξύ 1999 και 2002 τα έντυπα θα αλλάξουν τουλάχιστον τρεις φορές λόγω της εισαγωγής του Ευρώ, αλλά

και της αλλαγής της χιλιετίας. Γι αυτό θα πρέπει κάθε φορά να παραγγέλλονται μικρές ποσότητες.

Φυσικά, ανάλογες προσαρμογές θα πρέπει να γίνουν και στα μηχανογραφικά έντυπα. Σημειώνεται, όμως, ότι ορισμένες από τις προσαρμογές αυτές ίσως γίνονται αυτόματα (π.χ. το πρόβλημα της αλλαγής της χιλιετίας) με την αγορά νέου λογισμικού ή/και νέων υπολογιστών. Γι αυτό, ειδικά στην περίπτωση των μηχανογραφικών εντύπων, οι όποιες αγορές κ.λπ. θα πρέπει να συνδυασθούν με τις εξελίξεις στο λογισμικό (μετατροπή παλαιού, αγορά νέου κ.λπ) και στους υπολογιστές

Στατιστικά στοιχεία

Το αργότερο από το 2002, αλλά πολύ πιθανό από το 2001 και μετά, οι Ο.Τ.Α. θα κληθούν να παρέχουν στατιστικά στοιχεία (έσοδα, δαπάνες κ.λπ.) στο Υπουργείο Εσωτερικών, στην Ε.Σ.Υ.Ε. και στο Γ.Λ.Κ. σε Ευρώ. Εάν το μηχανογραφικό και το λογισμικό σύστημα είναι εγκαίρως (από 1^{ης} Ιανουαρίου 2001) προετοιμασμένα και προσαρμοσμένα για να δέχονται και να επεξεργάζονται στοιχεία σε Ευρώ, τότε και η παροχή των αντίστοιχων στατιστικών στοιχείων θα είναι μία απλή υπόθεση. Διαφορετικά, θα είναι χρονοβόρος και πολύπλοκη.

Ενδεχομένως να ζητηθεί από τους Ο.Τ.Α. να μετατρέψουν στοιχεία παρελθόντων ετών (από το 1990 π.χ.) σε Ευρώ, για να δημιουργηθούν οι απαραίτητες χρονολογικές σειρές.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι η ύπαρξη στοιχείων στατιστικών σε Ευρώ θα δώσει την δυνατότητα στους ΟΤΑ αλλά και στα συλλογικά τους όργανα να έχουν συγκρίσιμα στοιχεία σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Έτσι ο κάθε δήμος θα μπορεί να συγκρίνει άμεσα τις επιδόσεις του με αντίστοιχες άλλων Δήμων στην Ε.Ε. που έχουν ίδια ή παρόμοια χαρακτηριστικά. Επίσης μπορεί να βοηθήσει σημαντικά και ανάλογες μελετητικές προσπάθειες.

Μηχανές υποδοχής κερμάτων

Πολλοί Ο.Τ.Α. χρησιμοποιούν αυτόματες μηχανές υποδοχής κερμάτων για την είσπραξη του αντιτίμου υπηρεσιών που προσφέρουν. Σε πολλούς δήμους με αυξημένο κυκλοφοριακό πρόβλημα έχουν εγκατασταθεί συστήματα ελεγχόμενης στάθμευσης των αυτοκινήτων και σε πολλές περιπτώσεις λειτουργεί δημοτική συγκοινωνία. Για την ελεγχόμενη στάθμευση έχουν εγκατασταθεί είτε παρκόμετρα είτε αυτόματα μηχανήματα έκδοσης αποδείξεων, που λειτουργούν με κέρματα. Στις δημοτικές συγκοινωνίες υπάρχουν είτε πρόκειται να τεθούν σε λειτουργία αυτόματοι πωλητές εισιτηρίων. Επίσης, ενδέχεται ορισμένοι Ο.Τ.Α. να εγκαταστήσουν αυτόματους πωλητές μικροαντικειμένων σε πολυσύχναστα μέρη, που θα λειτουργούν με κέρματα. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις οι κερματοδέκτες, που σήμερα

λειτουργούν με δραχμές, θα πρέπει να προσαρμοστούν ώστε από το 2002 να δέχονται κέρματα Ευρώ.

Επειδή τα σχετικά μηχανήματα (παρκόμετρα κ.λπ.) λειτουργούν με κέρματα, καμία μεταβολή δεν είναι δυνατόν να συμβεί μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 2002, γιατί δεν θα κυκλοφορούν κέρματα ή χαρτονομίσματα σε Ευρώ. Για ένα εξάμηνο όμως, δηλαδή από 1 Ιανουαρίου έως 30 Ιουνίου 2002 που θα κυκλοφορούν παράλληλα και Ευρώ και δραχμές (σε φυσική μορφή), θα πρέπει τα μηχανήματα έκδοσης αποδείξεων ελεγχόμενης στάθμευσης και τα απλά παρκόμετρα να δέχονται κέρματα και σε δραχμές και σε Ευρώ. Κάτι τέτοιο όμως, θα είναι και τεχνικά πολύ δύσκολο (ίσως π.χ. να μην υπάρχει χώρος για δύο μηχανισμούς) και οικονομικά πολύ δαπανηρό. Καθώς τους πρώτους μήνες του 2002 το κοινό θα έχει στα χέρια του περισσότερα κέρματα δραχμών παρά Ευρώ, ενώ προς το τέλος του πρώτου εξαμήνου τα περισσότερα κέρματα που θα κυκλοφορούν θα είναι σε Ευρώ, προτείνεται τα μηχανήματα αυτά να συνεχίσουν να δέχονται μόνο δραχμές έως το Μάρτιο ή τον Απρίλιο του 2002 και μετά να μετατραπούν και να δέχονται μόνο κέρματα Ευρώ. Διαφορετικά, το κόστος θα είναι πολύ μεγάλο. Καλό θα είναι ο κάθε δήμος ή κοινότητα να ενημερώσει με όλα τα μέσα τους κατοίκους σχετικά με την ημερομηνία έναρξης μετατροπής των μηχανημάτων αυτών, ώστε να είναι προετοιμασμένοι γι' αυτή την αλλαγή. Έτσι, θα μειωθεί και η τυχόν δυσαρέσκεια των δημοτών.

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Γενικά

Η μετάβαση στο Ευρώ είναι μια διαδικασία που θα επηρεάσει όλο το σύστημα σε ένα Δήμο , προσωπικό , μηχανογραφικά συστήματα, λογιστικά, τους Δημότες.

Η προετοιμασία για το ευρώ αποτελεί ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα που αφορά αρκετούς τομείς. Η επιτυχής μετάβαση στο ευρώ προϋποθέτει διαχείριση προγράμματος που θα διασφαλίζει το συντονισμό των ενεργειών στο εσωτερικό των ΟΤΑ

Η επιτυχής Για την σωστή και έγκυρη μετάβαση στο ευρώ είναι αναγκαίο να υπάρξει ένας σωστός προγραμματισμός που θα περιλαμβάνει

- Καθορισμός των τομέων του Δήμου που θα επηρεαστούν από την εισαγωγή του Ευρώ: Λογιστικά , μηχανές υποδοχής , Μισθοδοσία κλπ
- Καθορισμός των απαιτούμενων ενεργειών για κάθε τομέα
- Επιμόρφωση προσωπικού
- Καθορισμός χρονοδιαγράμματος

Διορισμός ομάδας και υπευθύνου

Η μετάβαση στο ευρώ θα απαιτήσει ένα συντονισμό ανάμεσα στις διευθύνσεις των Δήμων. Για την καλύτερη αντιμετώπιση είναι προτιμότερο να συσταθεί μια ομάδα που θα διαχειριστεί την μετάβαση στο ευρώ στην οποία θα συμμετέχουν όλες οι Διευθύνσεις του Δήμου.

Η διοίκηση του Δήμου πρέπει να ορίσει και ένα επικεφαλής της ομάδας αυτής που θα είναι ο συντονιστής της ομάδας και ο υπεύθυνος παρακολούθησης του προγράμματος. Προτείνεται στους μεσαίους και μικρούς Δήμους ο διαχειριστής υπεύθυνος του προγράμματος να είναι ο Οικονομικός Διευθυντής του Δήμου ως πλέον αρμόδιος επειδή οι περισσότερες αλλαγές θα αφορούν την οικονομική Διεύθυνση

Κατάρτιση σχεδίου δράσης

Απαραίτητο θεωρείται η κατάρτιση ενός σχεδίου δράσης που καθορίσει τις προβλεπόμενες ενέργειες καθώς και το χρονοδιάγραμμα για την μετάβαση στο ευρώ.

Ο Διαχειριστής του προγράμματος είναι υπεύθυνος για την σύνταξη του Σχεδίου δράσης και την παρακολούθηση και υλοποίησή του. Θα πρέπει να συντονίζει τα μέλη της ομάδας να οργανώνει τακτικές συναντήσεις με τα στελέχη που είναι απαραίτητο να συμμετέχουν στην διαδικασία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Ο σχέδιο δράσης θα πρέπει να περιλαμβάνει λεπτομερές χρονοδιάγραμμα, προϋπολογισμό και πρόγραμμα ενημέρωσης και εκπαίδευσης προσωπικού.

Η αποτελεσματική διαχείριση του σχεδίου μετάβασης απαιτεί έγκαιρη και τακτική παρακολούθηση, προκειμένου να μην υπάρξουν προβλήματα και καθυστερήσεις. Είναι δε μια ευκαιρία για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ΟΤΑ .

Εκπαίδευση προσωπικού

Η επιμόρφωση του προσωπικού είναι βασικής σημασίας για την ομαλή μετάβαση στο νέο νόμισμα. Η εισαγωγή του ευρώ αφορά όλο το προσωπικό των Οτα. Το πρόγραμμα δράσης πρέπει να εξασφαλίσει την συμμετοχή των υπαλλήλων και την αποτελεσματική εκπαίδευση αρκετό καιρό πριν την εισαγωγή του νέου νομίσματος. Ως την 1^η Ιανουαρίου του 2002 όλοι οι υπάλληλοι θα πρέπει να εργάζονται με το ευρώ

Η κατάρτιση και η επικοινωνία αποτελούν ουσιώδη στοιχεία της στρατηγικής για τη μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα. Στην εκπαίδευση θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι υπάλληλοι είναι ταυτόχρονα και καταναλωτές , αποταμιευτές, πολίτες κλπ. Η κατάρτιση που θα παρασχεθεί στο προσωπικό είναι χρήσιμη και για την καθημερινή ζωή των υπαλλήλων.

Η εισαγωγή του ευρώ αφορά όλο το προσωπικό των ΟΤΑ. Απαιτείται ένα σωστό χρονοδιάγραμμα και εξασφάλιση εξωτερικών συνεργατών που θα είναι γνώστες σε θέματα ευρώ.

Δεδομένου ότι οι διάφορες υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. επηρεάζονται σε διαφορετική έκταση από την εισαγωγή του Ευρώ θα πρέπει ενδεχομένως να αναπτυχθούν περισσότερα από ένα προγράμματα (ανάλογα με την ύλη) για το προσωπικό των Ο.Τ.Α..

Η εκπαίδευση θα πρέπει να προσαρμοστεί στις ανάγκες κάθε ομάδας. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στους υπαλλήλους που έρχονται σε επαφή με το κοινό. Το προσωπικό αυτό πρέπει να είναι σε θέση να πραγματοποιεί άνετα υπολογισμούς σε ευρώ και να εξηγήσει τις νέες τιμές σε ευρώ.

Όσοι από τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. εμπλακούν στο θέμα της ενημέρωσης του κοινού για το Ευρώ, θα πρέπει να υποστούν πρόσθετη εκπαίδευση για το συγκεκριμένο θέμα, πέρα από την εκπαίδευση για τις μεταβολές στη λειτουργία των Ο.Τ.Α..

Η εκπαίδευση μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής σημεία:

- αξία του ευρώ,
- ισοτιμία μετατροπής,
- στρογγυλοποιήσεις,
- λογιστικό σύστημα,
- πως θα μετατραπούν οι μισθοί,
- εκκαθαριστικό σημείωμα μισθοδοσίας,
- τρόπος διαχείρισης των δύο νομισμάτων,
- νέα έντυπα και αποδείξεις,
- ταμιακές διαδικασίες,
- πληροφορικά συστήματα

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΔΗΜΟΤΩΝ

Το σημαντικότερο πρόβλημα από την εισαγωγή του ευρώ είναι βέβαια η ενημέρωση του κοινού. Η αλλαγή της κλίμακας των αξιών που θα επιφέρει η χρήση ενός νέου νομίσματος θα επηρεάσει την ψυχολογία των πολιτών.

Ο ρόλος των Ο.Τ.Α. στην ενημερωτική εκστρατεία θα είναι εξαιρετικά σημαντικός και συμπληρωματικός προς αυτόν της κεντρικής διοίκησης. Η κεντρική διοίκηση είναι η πλέον κατάλληλη να παρέχει γενικές πληροφορίες προς το ευρύ κοινό, που καλύπτουν το σύνολο της επικράτειας. Αντίθετα, η τοπική αυτοδιοίκηση, στο βαθμό που υπάρχει η αμεσότερη επαφή με το εκάστοτε τοπικό κοινό και η γνώση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων, έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παροχή εξειδικευμένης και εξατομικευμένης πληροφόρησης, που συνδέεται με τις τοπικές συνθήκες, προβλήματα και ανάγκες. Γι' αυτό, η επιτυχής ενημερωτική εκστρατεία θα πρέπει να βασίζεται στην αρμονική συνεργασία της κεντρικής διοίκησης, της τοπικής αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού και άλλων εξειδικευμένων φορέων, όπως π.χ. επαγγελματικών οργανώσεων κ.λπ..

Αν και μέρος της ενημέρωσης των πολιτών θα γίνει από την κεντρική κυβέρνηση, οι Ο.Τ.Α. εν όψει της υιοθέτησης του νέου νομίσματος θα συμμετέχουν ενεργά στην ενημέρωση των πολιτών, τουλάχιστον όσον αφορά τις οικονομικές τους δοσοληψίες με τις δημοτικές αρχές και τις αλλαγές τοπικού χαρακτήρα (π.χ. ημερομηνία μετατροπής κερματοδεκτών κ.λπ.). Η ενημέρωση αυτή θα γίνεται είτε με την έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων, είτε με τη δημοσίευση σχετικών κειμένων στις τοπικές εφημερίδες, είτε με την προβολή ενημερωτικών προγραμμάτων σε τοπικούς τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, είτε με τη διοργάνωση ομιλιών τοπικού χαρακτήρα.

Ο ευρύτερος στόχος της ενημερωτικής εκστρατείας, σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, θα πρέπει να είναι η *έγκυρη* και *έγκαιρη* ενημέρωση του πληθυσμού της περιοχής, έτσι ώστε να διασφαλισθεί η αποδοχή και χρήση του ενιαίου νομίσματος. Η τοπική αυτοδιοίκηση θα πρέπει επίσης να διευκολύνει και να ενθαρρύνει με όλα τα μέσα όλους τους άλλους (τοπικούς) φορείς της περιοχής, οι οποίοι είναι δυνατόν να συμβάλουν στην ενημέρωση του κοινού και των μελών τους, ιδιαίτερα δε τους επαγγελματίες λιανικού εμπορίου. Ο ρόλος των επαγγελματιών του λιανικού εμπορίου είναι κρίσιμος στην προκειμένη περίπτωση. Ο καταναλωτής βρίσκεται σε άμεση και καθημερινή επαφή με το λιανικό εμπόριο. Το κατάστημα λιανικής πώλησης είναι το σημείο όπου ο καταναλωτής θα διαπιστώσει στην πράξη την αγοραστική δύναμη του νέου νομίσματος, καθώς και τον τρόπο λειτουργίας του (δεκαδικά ψηφία, κέρματα κ.λπ.). Γι' αυτό είναι πολύ σημαντική η συνεργασία των Ο.Τ.Α. με τα τοπικά καταστήματα.

Όσον αφορά τους ειδικότερους στόχους της ενημερωτικής εκστρατείας σε επίπεδο Ο.Τ.Α., αυτοί θα πρέπει να περιλαμβάνουν αφ' ενός την ενημέρωση των ειδικών ομάδων του πληθυσμού και αφ' ετέρου τους αιρετούς τοπικούς άρχοντες και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. Ειδική μέριμνα θα πρέπει να ληφθεί από τους Ο.Τ.Α. για την ενημέρωση συγκεκριμένων ομάδων του

πληθυσμού, οι οποίες δεν είναι εύκολο να καλυφθούν αποτελεσματικά από τη γενική ενημέρωση. Τέτοιες ομάδες θεωρούνται συνήθως:

- οι ηλικιωμένοι
- οι μαθητές
- οι οικονομικά ασθενέστερες ομάδες του πληθυσμού
- οι αναλφάβητοι
- οι ξένοι, παλιννοστούντες κ.λπ.
- οι κάτοικοι απομακρυσμένων (γεωγραφικά) περιοχών και
- τα άτομα με ειδικές ανάγκες

Ειδικά για την τελευταία κατηγορία, θα απαιτηθεί η συνεργασία των Ο.Τ.Α. με εξειδικευμένους φορείς (π.χ. για τυφλούς, κωφαλάλους κ.λπ.) γιατί οι Ο.Τ.Α. δεν διαθέτουν την κατάλληλη υποδομή και εμπειρία. Οι Ο.Τ.Α., όμως, θα μπορούσαν να συμβάλουν με άλλους τρόπους, όπως π.χ. τη διευκόλυνση της μεταφοράς των ατόμων αυτών σε κάποιο μεγάλο δήμο της χώρας όπου θα γίνουν ειδικές παρουσιάσεις για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Σημειώνεται ότι από την ανάλυση των αποτελεσμάτων του ευρωβαρομέτρου προκύπτει ότι, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, τα άτομα που θα έχουν μεγαλύτερο πρόβλημα με το νέο νόμισμα είναι οι ηλικιωμένοι-συνταξιούχοι, οι γυναίκες και τα άτομα χωρίς πανεπιστημιακή μόρφωση. Για να διασφαλισθεί η εγκυρότητα των παρεχομένων πληροφοριών θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα βασικά κείμενα (π.χ. Οδηγίες, ανακοινώσεις κ.λπ.) της Επιτροπής ή άλλων αρμοδίων οργάνων της Κοινότητας, όπως η Ε.Κ.Τ. Αντίστοιχα, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν κείμενα του ΥΠ.ΕΘ.Ο. και της Τράπεζας της Ελλάδος. Πάντως, θα πρέπει να παρέχεται ακριβής και ουσιαστική πληροφόρηση με *πρακτική αξία*.

Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας (Μ.Μ.Ε.), όπως π.χ. οι εφημερίδες με πανελλαδική κυκλοφορία και οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί που καλύπτουν το σύνολο της επικράτειας, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν από την κεντρική διοίκηση για τη γενικότερη ενημέρωση του πληθυσμού γύρω από το Ευρώ. Αντίθετα, σκοπός των Ο.Τ.Α. θα είναι η παροχή πληροφοριών σε τοπικό επίπεδο. Γι' αυτό ενδείκνυται να χρησιμοποιήσουν μέσα που απευθύνονται στις τοπικές κοινωνίες, όπως:

- έγκυρα έντυπα τοπικής κυκλοφορίας (π.χ. εφημερίδες, περιοδικά κ.λπ.)
- τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς τοπικής εμβέλειας
- έντυπα – φυλλάδια
- γραφεία πληροφοριών – κέντρα ενημέρωσης σε τοπικό επίπεδο
- δωρεάν τηλεφωνική υπηρεσία (τοπικού χαρακτήρα) για την παροχή απαντήσεων σε συγκεκριμένες ερωτήσεις δημοτών
- κινητές εκθέσεις σε επίπεδο νομού ή περιφέρειας, με ειδικά διαμορφωμένα οχήματα (σκάφη για τα μικρά νησιά)
- ομιλίες σε πνευματικά κέντρα κ.λπ.
- διοργάνωση εκθέσεων για το Ευρώ.

Για τις ειδικές ομάδες που προαναφέρθηκαν θα απαιτηθούν πιο εξειδικευμένα μέτρα, ανάλογα με την περίπτωση.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

	Όνομα υπευθύνου	ημερομηνία αντιμετώπισης	
A. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ			
I. Καταγραφή υφισταμένων συστημάτων πληροφορικής			
<i>α. Εξοπλισμός</i>			
1. Μεγάλα υπολογιστικά συστήματα(mainfram).....	
2. Τερματικά.....	
3. Δίκτυο προσωπικών υπολογιστών	
4. άλλα.....	
<i>β. Λογισμικό</i>			
1. Λογιστικά συστήματα.....	
2. Προϋπολογισμός.....	
3. Εισπράξεις πληρωμές	
4. Μισθοδοσία.....	
5. Βάσεις δεδομένων Δημοτών πελατών.....	
6. Λογισμικά εσόδων (ΤΑΠ κλπ).....	
7. άλλα.....	
II. Συστήματα που θα επηρεαστούν από το ευρώ			
1. Περιγραφή των συστημάτων που θα επηρεαστούν από την εισαγωγή του ευρώ.....	
Κατάλογος συστημάτων	Σκοπός συστημάτων	Συνέπειες παραλαβής και έκδοσης τιμολογίων σε ευρώ	Συνέπειες εισπράξεων και πληρωμών σε ευρώ
.....
.....
.....
.....

III. Διαχείριση μετάβασης

1. Πως προβλέπουμε την εφαρμογή στο τμήμα μας.....
2. Επικοινωνία με προμηθευτές συστημάτων πληροφορικής για την εισαγωγή του ευρώ.....
3. Προγραμματισμός εκπαίδευσης προσωπικού για τις νέες εκδόσεις.....
4. Αν υπάρχουν δικά μας συστήματα έχουμε προετοιμάσει την μετατροπή τους.....
5. Μήπως κάποια από τα λογισμικά είναι προτιμότερο να τα αντικαταστήσουμε παρά να τα τροποποιήσουμε;.....
6. Κατά τη μεταβατική περίοδο ίσως απαιτηθεί να εργαζόμαστε σε περιβάλλον δύο νομισμάτων που πιθανώς θα απλοποιηθεί με τη χρήση μετατροπένων
7. Είναι απαραίτητο να διατηρήσουμε πρόσβαση στο λογιστικό ιστορικό εκφρασμένο στο αρχικό νόμισμα;.....
8. Προσδιορισμός του κόστους (αν υπάρχει).....

B. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ

1. Πως προβλέπουμε την εφαρμογή της μετάβασης στο τμήμα;
2. Τι χρόνος θα απαιτηθεί;.....
3. Απαιτείται προσαρμογή του λογισμικού;.....
4. Επικοινωνία με τον προμηθευτή του λογισμικού.....
5. Πως θα χειριστούμε τις διαφορές από την στρογγυλοποίηση κατά την μετατροπή των νομισμάτων ;.....
6. Μετατροπή οικονομικών καταστάσεων.....
7. Συμφωνία υπολοίπων λογαριασμών των προμηθευτών.....
8. Το προσωπικό των οικονομικών υπηρεσιών θα χρειαστεί πρόσθετη εκπαίδευση;.....
9. Πιθανών να αυξηθεί ο κίνδυνος των λαθών με το ευρώ και ειδικότερα κατά την περίοδο της παράλληλης κυκλοφορίας. Τι διασφάλιση σχεδιάζουμε; Πχ έντυπα με διαφορετικό χρώμα για το ευρώ.....
10. Προσδιορισμός του κόστους.....

	Όνομα υπευθύνου	ημερομηνία αντιμετώπισης

Γ. ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ

1. Πώς προβλέπουμε την διαδικασία μετάβασης στο τμήμα;.....
2. Πώς σκοπεύουμε να μετατρέψουμε τους μισθούς;.....
3. Πότε σκοπεύουμε να μετατρέψουμε τους μισθούς ;.....
4. Θα περιλαμβάνουμε ένδειξη και των δύο νομισμάτων κατά την μεταβατική περίοδο. Πότε θα αρχίσει και πόσο θα διαρκέσει αυτή η περίοδος; (προτείνουμε από 1/1-31/12/2001).....
5. Πώς και πότε θα ενημερώσουμε το προσωπικό
6. Χρειάζεται ιδιαίτερη εκπαίδευση το προσωπικό του αρμόδιου τμήματος;.....
7. Τι χρόνος θα απαιτηθεί για την μετάβαση.....
8. Απαιτείται προσαρμογή του λογισμικού;.....
9. Επικοινωνία με τον προμηθευτή του λογισμικού.....
10. Παρακολούθηση των αποφάσεων των δημόσιων αρχών (ασφαλιστικά ταμεία, Φορολογία).....
11. Ενημέρωση των εργαζομένων για πιθανές μικροδιαφορές λόγω στρογγυλοποιήσεων.....

	Όνομα υπευθύνου	ημερομηνία αντιμετώπισης
1. Πώς προβλέπουμε την διαδικασία μετάβασης στο τμήμα;.....
2. Πώς σκοπεύουμε να μετατρέψουμε τους μισθούς;.....
3. Πότε σκοπεύουμε να μετατρέψουμε τους μισθούς ;.....
4. Θα περιλαμβάνουμε ένδειξη και των δύο νομισμάτων κατά την μεταβατική περίοδο. Πότε θα αρχίσει και πόσο θα διαρκέσει αυτή η περίοδος; (προτείνουμε από 1/1-31/12/2001).....
5. Πώς και πότε θα ενημερώσουμε το προσωπικό
6. Χρειάζεται ιδιαίτερη εκπαίδευση το προσωπικό του αρμόδιου τμήματος;.....
7. Τι χρόνος θα απαιτηθεί για την μετάβαση.....
8. Απαιτείται προσαρμογή του λογισμικού;.....
9. Επικοινωνία με τον προμηθευτή του λογισμικού.....
10. Παρακολούθηση των αποφάσεων των δημόσιων αρχών (ασφαλιστικά ταμεία, Φορολογία).....
11. Ενημέρωση των εργαζομένων για πιθανές μικροδιαφορές λόγω στρογγυλοποιήσεων.....

Δ. ΜΗΧΑΝΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ

1. Έχουμε μηχανές υποδοχής νομισμάτων;.....
2. Πότε προβλέπεται να τις τροποποιήσουμε;.....
3. Επικοινωνία με το προμηθευτή.....
4. Έγκαιρη ενημέρωση των Δημοτών - χρηστών

	Όνομα υπευθύνου	ημερομηνία αντιμετώπισης
1. Έχουμε μηχανές υποδοχής νομισμάτων;.....
2. Πότε προβλέπεται να τις τροποποιήσουμε;.....
3. Επικοινωνία με το προμηθευτή.....
4. Έγκαιρη ενημέρωση των Δημοτών - χρηστών

Ε. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ- ΕΣΟΔΑ - ΔΑΠΑΝΕΣ

1. Σύνταξη προϋπολογισμού 2001 και σε ευρώ.....
2. Προετοιμασία για την μετατροπή φόρων τελών σε ευρώ.....

	Όνομα υπευθύνου	ημερομηνία αντιμετώπισης
1. Σύνταξη προϋπολογισμού 2001 και σε ευρώ.....
2. Προετοιμασία για την μετατροπή φόρων τελών σε ευρώ.....

3. Τι χρόνος θα απαιτηθεί για την μετάβαση.....
4. Απαιτείται προσαρμογή του λογισμικού;.....
5. Πώς θα αντιμετωπίσουμε τις διαφορές από τις στοργυλοποιήσεις;.....
6. Προσδιορισμός του κόστους αν υπάρχει.....

ΣΤ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

	Όνομα υπευθύνου	ημερομηνία αντιμετώπισης
1. Ποιες ομάδες προσωπικού θα επιμορφωθούν; Όλο το προσωπικό;.....
2. Σε ποιες ομάδες θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση;.....
3. Πότε θα αρχίσουμε την επιμόρφωση του προσωπικού;.....
4. Υπάρχουν σεμινάρια που οργανώνονται η μπορούν να οργανωθούν από τοπικούς φορείς ή συλλογικά όργανα(ΤΕΔΚ κλπ).....
5. Θα απαιτηθούν εξωτερικοί συνεργάτες για την επιμόρφωση;....
6. Προσδιορισμός του κόστους, αν υπάρχει.....

Ζ. ΕΝΤΥΠΑ

	Όνομα υπευθύνου	ημερομηνία αντιμετώπισης
1. Σωστός σχεδιασμός εντύπων για την μεταβατική περίοδο και την περίοδο διπλής κυκλοφορίας των νομισμάτων.....
2. Σωστός προγραμματισμός χρόνου και ποσότητας στην παραγγελία των νέων εντύπων
3. Θα χρησιμοποιήσουμε έντυπα με διαφορετικό χρώμα για το ευρώ για την αποφυγή λαθών ;.....
4. Προσδιορισμός Κόστους.....

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

	Θεσμικό Πλαίσιο	Λογιστική Ο.Τ.Α.	Προϋπολογισμός	Είσπραξη Τελών Φόρων κλπ	Πληροφοριακά Συστήματα	Μισθοδοσία	Στατιστικά Στοιχεία	Έντυπα	Μηχανήματα Υποδοχής Νομισμάτων
μέχρι 31/12/2000	Καταγραφή των διατάξεων που απαιτείται να προσαρμοστούν	Τήρηση Βιβλίων και έκδοση Στοιχείων Εντύπων σε δρχ.	Σύνταξη και παρακολούθηση του προϋπολογισμού σε δρχ.	Χρέωση - Είσπραξη Φόρων Τελών κλπ σε δρχ.	Προετοιμασία Πληροφορικών συστημάτων για την εισαγωγή του Ευρώ	Σύνταξη μισθολογικών καταστάσεων , αποδείξεων σε δρχ. Πληρωμή σε δρχ.	σε δρχ.	Τήρηση των εντύπων σε δρχ.	Λειτουργία των μηχανών με δρχ.
1/1/2001 - 31/12/2001	Προσαρμογή των διατάξεων	Τήρηση Βιβλίων σε δρχ Έκδοση των εντύπων και στοιχείων σε δρχ ή σε δρχ. και ευρώ	Σύνταξη και παρακολούθηση του προϋπολογισμού σε δρχ. Ταυτόχρονη παρακολούθηση του και σε ευρώ. Μετατροπή των προηγούμενων χρήσεων σε ευρώ	Χρέωση - Είσπραξη Φόρων Τελών κλπ σε δρχ. Προετοιμασία μετατροπής τιμών σε ευρώ.	Πιλοτικές εφαρμογές για την σωστή προετοιμασία της εισαγωγής του ευρώ	Σύνταξη μισθολογικών καταστάσεων , αποδείξεων σε δρχ. ή σε δρχ. και ευρώ. Πληρωμή σε δρχ.	σε δρχ και παράλληλη παρακολούθηση σε ευρώ . Μετατροπή των προηγούμενων χρήσεων σε ευρώ	Τήρηση των εντύπων σε δρχ. και δυνατότητα παρακολούθησης σε δρχ. και σε ευρώ	Προετοιμασία των μηχανών για το ευρώ (επαφή με προμηθευτές κλπ.)
1/1/2002- 30/06/2002	Εφαρμογή των νέων διατάξεων	Τήρηση των Βιβλίων σε ευρώ. Έκδοση των Στοιχείων , Εντύπων σε Ευρώ ή σε Ευρώ και δρχ.	Σύνταξη και παρακολούθηση του Προϋπολογισμού σε ευρώ	Χρέωση σε ευρώ. Είσπραξη Φόρων Τελών κλπ. σε δρχ. και σε ευρώ	Πλήρης εφαρμογή πληροφοριακών συστημάτων (σε ευρώ)	Σύνταξη μισθολογικών καταστάσεων , αποδείξεων και πληρωμή σε ευρώ.	Σε ευρώ όλα τα στοιχεία καθώς και τα στοιχεία των προηγούμενων χρήσεων	Τήρηση των εντύπων σε ευρώ και σε δρχ.	Μετατροπή των μηχανημάτων για να δέχονται κέρματα σε ευρώ μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2002
1/7/2002		Τήρηση των Βιβλίων και έκδοση των Στοιχείων , Εντύπων σε ευρώ.		Είσπραξη Φόρων Τελών κλπ. σε ευρώ				Τήρηση των εντύπων σε ευρώ	

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Π.	Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη
Ε.Ε.Τ.Α.Α.	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης
Ε.Κ.Τ.	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
Ε.Ν.Ι.	Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα
Ε.Σ.Κ.Τ.	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
Ε.Σ.Υ.Ε.	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος
Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.	Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος
Κ.Ε.Π.Π.Α.	Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας
Μ.Σ.Ι.	Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών
Ο.Ν.Ε.	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
Ο.Τ.Α.	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Σ.Σ.Α.	Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης
Τ.Ε.Δ.Κ.	Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων
ΥΠ.ΕΘ.Ο.	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
Φ.Ε.Ν.Π.	Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων
Φ.Ε.Φ.Π.	Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων
Φ.Π.Α.	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας